

prima instanță: V. Hadârca
instanța de apel: Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

dosarul nr. 2ra-1971/17

Î N C H E I E R E

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîcu

Judecătorii

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Parasca împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorii judecătorești Oleg Ungureanu și Roman Talmaci cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017 prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 19 septembrie 2016, Mihail Parasca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în bază de contract a exercitat serviciul militar în Forțele Armate ale Republicii Moldova, iar în timpul exercitării serviciului, nu a fost asigurat cu spațiu locativ.

Menționează că, la data de 30 ianuarie 2008, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ, care prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2008 a fost respinsă, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2008 a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admiterea a acțiunii și a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe el și membrii familiei sale cu spațiu locativ.

Afirmă că, decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2008 nu a fost executată, astfel, a fost nevoit să se adreseze la Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în

termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și repararea prejudiciului material și moral.

Relevă că, prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 10 februarie 2015 (cererea nr. 17 986/09, Parasca vs. Moldova) a fost admisă parțial cererea sa și au fost încasate de la statul Republica Moldova în beneficiul său suma de 12 750 Euro, cu titlu de prejudiciu material pentru chirie în perioada 10 noiembrie 2008 – 10 februarie 2013, suma de 3 600 Euro, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 300 Euro, cu titlu de costuri și cheltuieli.

Invocă că, din data emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție, 10 octombrie 2008 și până în prezent a întreprins mai multe acțiuni în scopul obligării Consiliului municipal Chișinău de a-l asigura cu spațiu locativ, însă măsurile întreprinse nu s-au soldat cu succes.

Susține că, în legătură cu faptul că, nu a fost asigurat cu spațiu locativ, la data de 30 ianuarie 2014, a încheiat un contract de închiriere a spațiului locativ, conform căruia el împreună cu membrii familiei sale închiriază apartamentul nr. XXXXXX, cu 2 odăi din str. XXXXXX, la prețul de 360 Euro lunar, iar pe perioada 30 ianuarie 2014 – 31 august 2016, a suportat cheltuieli pentru chirie în sumă totală de 11 160 Euro (31 luni x 360 Euro = 11 160 Euro).

Solicită încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său suma de 11 160 Euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 09 noiembrie 2016 au fost atrași în proces executorii judecătorești, Oleg Ungureanu și Roman Talmaci în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 ianuarie 2017 a fost admisă acțiunea și au fost încasate din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Mihail Parasca suma de 11 160 Euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2008 în perioada 01 februarie 2014-31 august 2016 și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2008 a fost respinsă acțiunea înaintată de către Mihail Parasca împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la obligarea asigurării cu spațiu locativ, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2008 a fost admis apelul declarant de către Mihail Parasca, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admiterea acțiunii și a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe el și membrii familiei sale cu spațiu locativ.

Totodată, prima instanță a reținut că, prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 10 februarie 2015 cererea lui Mihail Parasca vs Republica Moldova a fost admisă și a fost constatat faptul încălcării art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și art. 1 din Primul Protocol adițional al Convenției din cauza neexecutării

într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile în favoarea reclamantului și au fost încasate de la statul Republica Moldova în beneficiul reclamantului suma de 12 750 Euro, cu titlu de prejudiciu material suportat pentru chirie în perioada 10 noiembrie 2008 – 10 februarie 2013, suma de 3 600 Euro, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 300 Euro, cu titlu de costuri și cheltuieli.

În acest context, prima instanță a reiterat că, statul fiind obligat să execute hotărârea instanței de judecată privind acordarea spațiului locativ reclamantului, nu a executat hotărârea, reclamantul fiind pus în situația încheierii unui contract de închiriere a spațiului locativ, suportând în perioada 30 ianuarie 2014 – 31 august 2016 cheltuieli în sumă de 11 160 Euro, prejudiciu material care urmează a fi reparat reclamantului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 06 septembrie 2017, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că, intimatul pretinde încasarea de la bugetul de stat a sumei prejudiciului moral ca urmare a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești privind acordarea spațiului locativ pentru perioada 30 ianuarie 2014 până în prezent, însă imposibilitatea executării hotărârii judecătorești reiese din faptul că debitorul, autoritatea publică locală din mun. Chișinău, nu dispune de spații locative disponibile din fondul locativ a mun. Chișinău, cât și de mijloacele financiare necesare pentru construcția spațiilor locative.

Relevă că, autoritatea publică locală nu a neagat faptul că va executa în viitor hotărârea instanței de judecată în acest sens, mai mult ca atât, conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești (a executorilor judecătorești) este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligentă.

Consideră că, instanțele de judecată neîntemeiat au încasat prejudiciu material în sumă de 11 160 Euro, cu titlu de cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ, or, conform prevederilor art. 4, alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Invocă că, conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, prejudiciul material pretins nu poate fi compensat în circumstanțele în care hotărârea judecătorească neexecutată nu stipulează titlul de proprietate, ci doar chirie, mai mult ca atât, Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu prevede încasarea cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, cu titlu de prejudiciu material, o asemenea cerere urmează a fi înaintată într-o procedură separată (Cauza Hohlov Denis către Ministerul Justiției) și, anume, împotriva autorității publice locale, or, Ministerul Justiției nu poate fi obligat să execute din contul Statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului și Primăriei mun. Chișinău.

Astfel, susține că, în speță, purtătorul obligației de executare a hotărârii judecătorești față de intimat este debitorul procedurii de executare și, anume, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău.

Declară că, contrar prevederilor art. 118 și 138, alin. (4) CPC, intimatul în sensul justificării cuantumului prejudiciului material solicitat nu a anexat la materialele cauzei originalele recipiselor privind achitarea plății chiriei spațiului locativ pentru perioada invocată, precum și a ordinelor de încasare, prin care se confirmă că Tatiana Benu ar fi achitat impozitul pe venit aferent.

Consideră că, cuantumul chiriei în mărime de 360 Euro pentru apartamentul cu 2 odăi, amplasat în XXXXXX, este exagerat de mare, deoarece intimatul avea posibilitate de a închiria un spațiu locativ la un preț mai redus, conform strictului necesar.

Relevă că, intimatul pretinde încălcarea art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă nu a confirmat prin probe culpa organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

Astfel, invocă că, instanțele de judecată prin prisma prevederilor art. 121 și 130 CPC urmau să verifice veridicitatea probelor prezentate de către intimat și, anume, contractul de locațiune încheiat între intimat și Tatitana Benu la data de 20 ianuarie 2014, pe un termen de 2 ani și 11 luni dar înregistrat la Inspectoratul Fiscal de Stat abea la data de 22 iulie 2016, deci peste 2 ani și 5 luni, să dea o apreciere recipiselor prezentate și să stabilească de ce plata pentru chirie în mărime de 11 160 Euro, calculată pentru perioada 01 februarie 2014 – 31 decembrie 2014 a fost achitată în lunile iunie – iulie 2016,

Susține că, în speță instanțele de judecată nu au verificat aceste circumstanțe, astfel, persistă prezumția încasării unui prejudiciu nejustificat și ilegal.

Menționează că, conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, instanțele de judecată, inclusiv instanțele de apel sunt obligate de a motiva hotărârile sale. În special, decizia instanței de apel trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea apelului, alte chestiuni ce au

fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic